

Budgetforudsætninger

19. august 2026

BUDGET 2027-2030

TØNDER
KOMMUNE

Indhold

Rammerne i den økonomiske politik 2023-2026.....	2
Aftaler fra tidligere års budgetforlig	2
Budgetarbejdet hidtil	4
Budgetforslag 2027	5
<i>Pris og lønstigninger (drift)</i>	5
Prioriteringsrum	6
Serviceramme.....	7
Anlægsramme.....	8
Indtægtssiden	9
Udligning og generelle tilskud	10
Sanktioner på service og anlæg.....	12
Folketal.....	12
Indkomstskatter	13
Rammen til skattenedsættelser og skatteforhøjelser	13
Grundskyld.....	13
Selskabsskatter.....	14
Bidrag til regioner	14
Udgiftssiden.....	17
Serviceudgifter	17
Udenfor servicerammen	18
Indkomstoverførsler	18
Renter og afdrag	19
Øvrige finansforskydninger.....	19

Rammerne i den økonomiske politik 2023-2026

Overordnede mål

- Den strukturelle balance skal sikre en økonomisk sund og velkonsolideret kommune
- Overskud på ordinær drift skal have en størrelse, der kan finansiere det valgte serviceniveau, investeringer i anlæg og plads til udviklingsinitiativer
- Anlægsramme på et niveau omkring 80 mio. kr. skal sikre vedligeholdelse af kommunens kapitalapparat som veje og bygninger m.v. samt investeringer i struktur, kapacitetstilpasning og strategiske udviklingsinitiativer med fokus på positiv indvirkning på driften.
- Langfristet gæld pr. indbygger (excl. ældreboliglån og indefrosne feriemidler) ligger altid under 8.000 kr. pr. indbygger
- Den gennemsnitlige kassebeholdning skal være på minimum 200 mio. kr.

Andre hensigtserklæringer

- At der kontinuerligt arbejdes med tilpasning og omprioritering mellem serviceområderne gennem
 - demografimodeller på de store serviceområder som flytter budgetmidler til variable udgifter mellem politikområder.
 - Analyser, overvejelser og beslutninger omkring struktur- og kapacitetstilpasning på relevante områder som sikrer tilpasning af de faste udgifter.
- At behovet for midler til ny drift og/eller omprioritering beslutes i forbindelse med udmelding om de økonomiske rammer for den årlige budgetlægning.
- At Økonomiudvalget senest ved rammeudmeldingen, aktivt tager stilling til hvilke konkrete redskaber som yderligere skal anvendes til sikring af balance og nødvendigt prioriteringsrum
- At fagudvalg kan fordele reduktionerne fleksibelt mellem budgetår og politikområder inden for de rammer Økonomiudvalget fastsætter
- At budgettet til indkomstoverførsler tager udgangspunkt i de statslige skøn for kommunens udgifter reguleret for ændringer i folketallet
- At budgettet til aktivitetsbestemt medfinansiering tager udgangspunkt i de statslige skøn for kommunens udgifter reguleret for ændringer i folketallet
- Vi er loyale over for forhandlingsresultatet mellem regering og KL
- Beskatningsniveauet fastholdes lavere end gennemsnittet af kommunerne i Region Syddanmark
- Ved budgetlægning inddrages medarbejdere via MED systemet og ved HM repræsentanter som observatører på budgetseminarer.

Aftaler fra tidligere års budgetforlig

September 2025

Den 3. september 2025 indgik alle partier i Kommunalbestyrelsen et budgetforlig for 2026 for Tønder Kommune med overskriften "Tønder Kommune – Sammen om den borgernære velfærd".

En budgetaftale med fokus på Udvikling og Velfærd for borgerne.

Fremtidens skole og Dagtilbud

Kommunalbestyrelsen har med budgetforliget for 2026 besluttet at, nedsætte et § 17, stk. 4-udvalg med en bred repræsentation. Udvalget skal arbejde med fremtidens skoler og dagtilbud ud fra idéerne omkring børneuniverser og ungeuniverser.

Der er afsat 5 mio. kr. i 2026, og derudover er midlerne fra strukturpuljen til Tønder 2030 med 12,4 mio. kr. i 2027; 27,6 mio. kr. i 2028 og 43,9 mio. kr. i 2029 målrettet til skole- og dagtilbudsområdet.

Zeppelin Tønder

Der er afsat ca. 2,0 mio. kr. årligt i budgetperioden 2026-2028 samt 1 mio. kr. i 2029

Masterplan Tønderhallerne

Der er afsat 5,1 mio. kr. i 2026 og 9,2 mio. kr. i 2027 og 2028

Museum Wegner

Der er afsat 15 mio. kr. i 2027-2029. Derudover er der bevilliget 0,5 mio. kr. til projektledelse i 2026.

Efter godkendelsen af budgettet for 2026 har museet ansøgt om og fået godkendt en fremrykning af driftstilskuddet på 200.000 kr., da museet planlægger en etapevis opstart med åbning i 2026.

Formidlingscenter Tønnisgård

Der er afsat 2,5 mio. kr. i 2026, 2,5 mio. kr. i 2027 og 5 mio. kr. i 2028

Reformimplementering

Kommunerne står i de kommende år over for en række større nationale reformer, der påvirker både økonomi og opgaveløsning. KL peger særligt på reformer inden for **beskæftigelse, sundhed, ældre, socialområdet, folkeskolen og den grønne omstilling**, som samlet set medfører betydelige implementeringsopgaver lokalt.

På beskæftigelsesområdet er der vedtaget nye lovkrav (**L 77**), som bl.a. sætter grænser for udgifter til vejledning og opkvalificering samt indfører nye dataregler. Disse træder i kraft fra 2026 og kræver løbende tilpasning i kommunerne frem mod 2027.

Økonomaftalen for 2026 løfter servicerammen, men indebærer samtidig reduktion af administrationsudgifter og et midlertidigt finansieringstilskud for at understøtte implementeringen af reformerne. Flere af disse forhold vil have konsekvenser i budgetlægningen for 2027.

Reformpresset er markant, og der må forventes fortsat behov for organisatoriske tilpasninger, prioriteringer og økonomisk styrkelse af centrale velfærdsområder i budget 2027.

Budgetarbejdet hidtil

Målet med budgetproceduren er optimalt set at få skabt et budget, der er i overensstemmelse med rammerne i den økonomiske politik, og hvor der kan skabes et råderum, som kan anvendes til at understøtte den ønskede udvikling i kommunen.

Med udgangspunkt i behovet for at skabe balance og prioriteringsrum er der i løbet af foråret arbejdet med følgende:

Drift:

- På baggrund af senest opdateret befolkningsprognose er der foretaget en genberegning af demografiske reguleringer, som er indarbejdet i budgetforslaget.
- På serviceudgifterne er reduktionspuljen på 14 mio. kr. årligt udmøntet som en teknisk rammereduktion gennem en reduceret pris- og lønfremskrivning fra 2026 til 2027. Det vil sige, at alle budgettal på drift, serviceudgifter er nedskrevet med en procentdel svarende til ca. 0,6 %.
- Fagudvalgene har på møderne i maj/juni måned drøftet indholdet i udvalgenes egne budgetområder, herunder eventuelle behov for budgettilpasninger for at opnå balance i budgettet og/eller ønsker til nye tiltag som kan finansieres indenfor udvalgets eget budgetområde.

Resultatet af det foreløbige arbejde blev præsenteret på minibudgetseminaret i juni måned.

På minibudgetseminaret blev der endvidere givet en orientering om

- Økonomaftalens indhold og de foreløbige økonomiske konsekvenser for Tønder Kommune i 2027
- Status på analysearbejde til øget råderum
- Nye emner som er oversendt til budgetbehandling, opgjort i juni 26
- Særlige opmærksomhedspunkter; Pleje og Omsorg/Sundhedsområdet; Det specialiserede socialområde; Ejendomsservice, Arbejdsskadeområdet,
- Status på reformimplementering; Sundhedsreform, Beskæftigelsesreform
- Status på nye initiativer, jf. budgetforlig 2025 og 2026; Fremtidens skole og dagtilbud, Masterplan Tøndehallerne
- Øvrige emner; Udviklingsplan Lakolk, Likviditet/gældsafvikling, Industriparker, Boligudviklingsstrategi

Anlæg:

De samlede justeringer af eksisterende anlæg er efter fagudvalgsmøderne i juni måned opgjort til ca. 17 mio. kr.

Jf. oversigten nedenfor er der i den justerede anlægsramme ikke disponerede midler på knap 33 mio. kr.

Investeringsoversigt 2027-2030 I mio. kr.	2027	2028	2029	2030 *)	Total
Basisanlæg	27,1	28,1	26,1	26,1	107,4
Struktur og kapacitetsudvikling	29,3	23,3	9,4	8,7	70,6
Strategisk udvikling	67,5	71,5	69,5	45,3	253,8
Heraf Fremtidens skole og dagtilbud	12,5	27,8	44,1		84,4
Ikke disponerede midler				32,9	32,9
Jordforsyning	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-6,0
Anlæg i alt	122,4	121,4	103,5	78,6	425,9

*) 2030 er skønnet fordeling

Den samlede ramme til anlæg udgør i budgetperioden 2027-2030 425,8 mio. kr., svarende til gns. på 106,5 mio. kr. årligt.

Rammen er fordelt på følgende områder:

- Basisanlæg, som dækker over en række vedligeholdelsesopgaver omkring IT-struktur, energioptimering af bygninger, legepladser, haller, svømmehaller m.v., og dels en række rammepuljer, som sikrer finansiering af projekter til eksempelvis cykelstier, trafikssikkerhed, gaderenovering, planlægning, landsbyfornyelse, miljø og natur m.v.
- Anlægsprojekter placeret under struktur- og kapacitetsudvikling
- Anlægsprojekter placeret under strategisk udvikling.
- Jordforsyning, som dækker over køb af salg og jord og salg af byggegrunde samt erhvervsgrunde.

Budgetforslag 2027

Efter Minibudgetseminaret har Tønder Kommune modtaget de konkrete konsekvenser af Økonomiaftalen i 2027, som fremgår af oversigten nedenfor.

<i>I mio. kr.</i>	Budget	over-		
<i>Årets priser i mio. kr.</i>	2027	2028	2029	2030
Indtægter				
Skatter	-2.030,7	-1.935,8	-2.083,1	-2.135,8
Generelle tilskud m.v.	-1.043,8	-1.155,3	-1.070,6	-1.096,7
Indtægter i alt	-3.074,6	-3.091,1	-3.153,7	-3.232,4
<i>År 2027-prisniveau, mio. kr.</i>				
Servicerammen	2.250,6	2.226,9	2.214,7	2.202,4
Udenfor servicerammen	-42,0	-42,0	-42,0	-42,0
Indkomstoverførsler	766,6	759,2	753,4	758,0
DRIFTSVIRKSOMHED - I ALT	2.975,2	2.944,2	2.926,2	2.918,5
<i>Pris og lønstigninger (drift)</i>		74,9	156,1	239,5
Renter m.v.	-4,8	-3,9	-3,5	-3,5
	7,3	7,3	7,3	7,3
	-12,1	-11,2	-10,8	-10,8
RESULTAT AF ORDINÆR DRIFT	-104,2	-76,0	-75,4	-78,8
ANLÆGSUDGIFTER - I ALT	122,4	121,4	103,5	78,6
<i>Pris og lønstigninger (anlæg)</i>		1,1	2,2	2,9
RESULTAT AF SKATTEFINANSIERET OMRÅDE	18,2	46,5	30,3	2,7
B. Det brugerfinansierede område				
Affaldshåndtering	0,0	0,0	0,0	0,0
RESULTAT AF BRUGERFINANSIERET OMRÅDE	0,0	0,0	0,0	0,0
Optagne lån (langfristet gæld)	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Afdrag på lån (langfristet gæld)	30,9	32,0	33,1	33,1
Afdrag på lån (langfristet gæld) - Ældreboliger	8,6	8,7	8,7	8,7
I alt	15,9	17,0	18,0	17,8
ÆNDRING AF LIKVIDE AKTIVER	34,2	63,5	48,3	20,5
LIKVIDE AKTIVER: Forventet ult. 2026 = 473,2 mio. kr.				
Forventet gns. Kassebeholdning	439,1	375,5	327,3	306,7

Den forventede ultimo kassebeholdning 2026 er 473,2 mio. kr. og dermed uændret i forhold til rammeudmeldingen, men vil blive revurderet og tilpasset i løbet af august måned.

Prioriteringsrum

Drift

Økonomaftalen for 2027 viderefører sporet fra de seneste år med et betydeligt velfærdsloft af servicerammen, hvor hovedparten af de 3,3 mia. kr. giver kommunernes mulighed for både at håndtere det demografiske pres og foretage lokale prioriteringer.

De vigtigste elementer er:

- 3,000 mia. kr. til bred prioritering, som kommunerne selv kan disponere over på velfærdsområderne.
- 0,300 mia. kr. målrettet minimumsnormeringer frem til skolestart for børn, der starter tidligere i SFO.
- 0,332 mia. kr. øremærket til kvalitetsløft i ældreplejen

Løftet finansieres delvist af et krav om administrative effektiviseringer på 257 mio. kr., hvilket betyder, at det samlede nettoløft ender på 3,3 mia. kr.

Løftet af kommunernes økonomi skal særligt prioriteres til styrkelse af den nære kernevelfærd. Fokus er især rettet mod børn, unge, ældre og sundhedsområdet opretholder og udvikle kvaliteten i de velfærdsydelser, som borgerne møder i hverdagen.

Kommunerne skal reducere administrationsudgifterne med 257 mio. kr. i 2027. Den enkelte kommune tilrettelægger selv effektiviseringen ud fra lokale forhold, mens regeringen og KL fortsat vil arbejde for at begrænse administrative byrder

- Tønder Kommunes samlede andel af er beregnet til **19,6 mio. kr.**

Som en del af økonomaftalen for 2027 medfinansierer kommunerne den fælleskommunale digitaliseringsstrategi og den fælles digitale infrastruktur for at sikre stabil drift, høj sikkerhed og videreudvikling af digitale løsninger på tværs af den offentlige sektor. Derfor er der en række digitaliseringssager, som finansieres ved en regulering af bloktilskuddet.

- Tønder befolkningsmæssige andel af denne regulering udgør **-0,8 mio. kr.**

Herfra fratrækkes desuden Tønder Kommunes andel af midler til kvalitetsløft i ældreplejen, da disse allerede er indarbejdet med en stigende profil i budgetlægningen for 2025. Tønder Kommunes andel udgør **2,0 mio. kr.**

Det samlede prioriteringsrum for Tønder Kommune udgør dermed 16,8 mio. kr., som er indregnet i budgetforslaget.

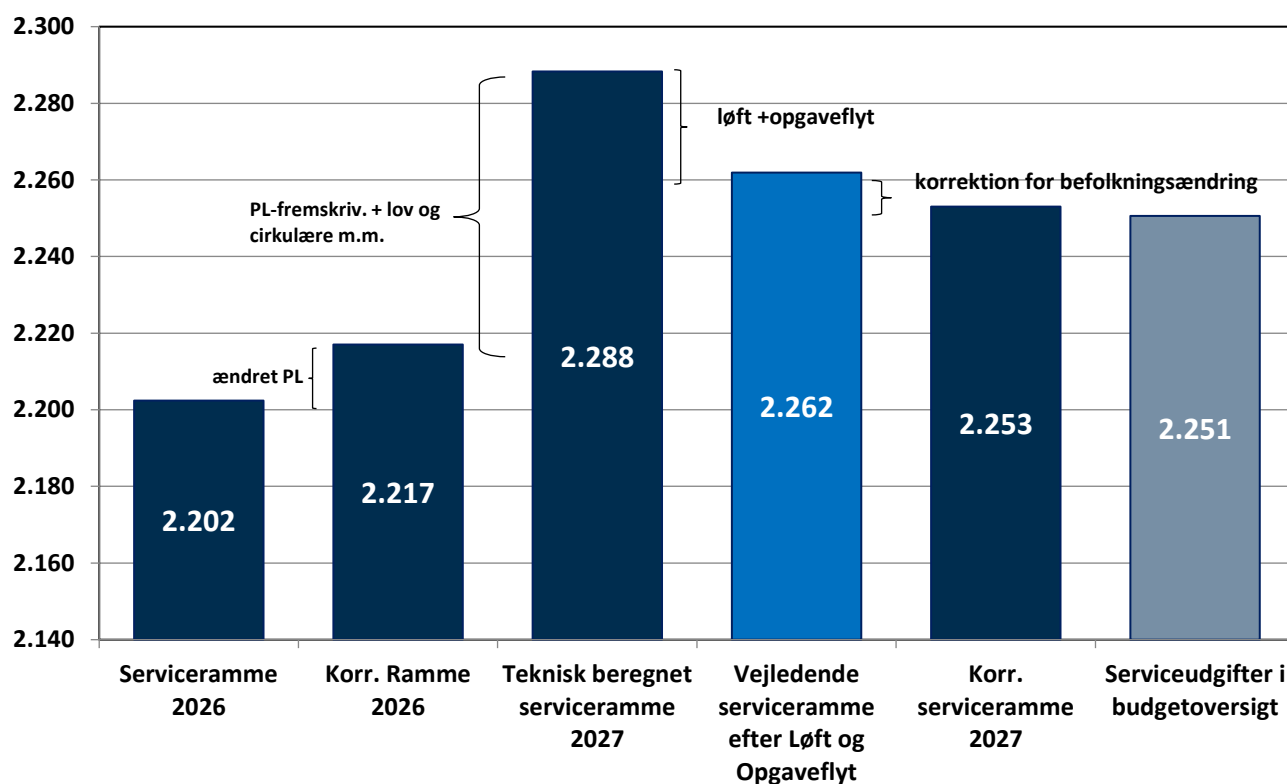
Serviceramme

En beregning ud fra KL's model angiver Tønder Kommunes vejledende serviceramme i 2027 til 2.262 mio. kr. inkl. løft af servicerammen og efter justering for opgaveflyt (sundhedsreform).

I overensstemmelse med den økonomiske politik for 2023-2026 er denne korrigeret for ændringer i folketal som udviser et fald på 0,4 % fra 2026-2027.

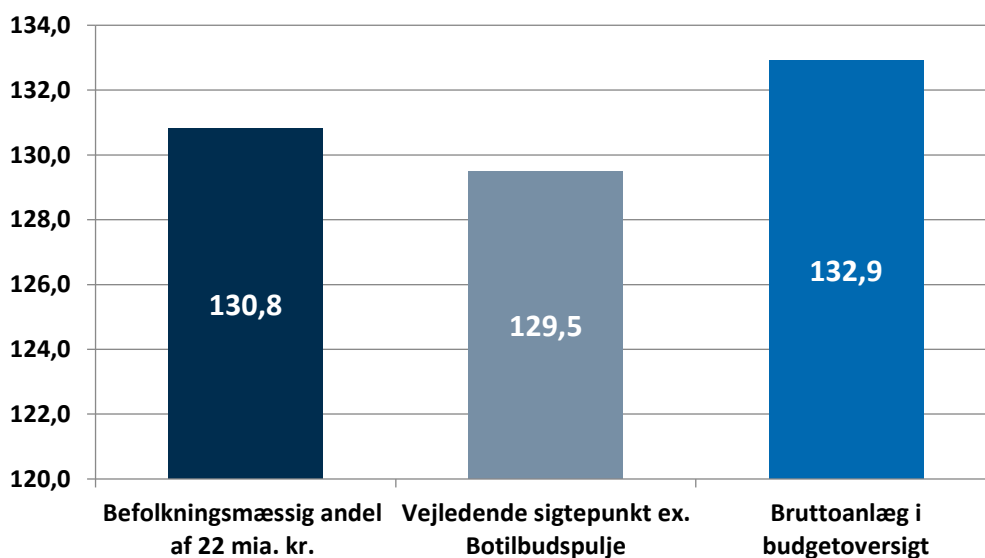
Dette betyder, at den befolkningskorrigerede serviceramme er nedjusteret med 9 mio. kr. til 2.253 mio. kr. Serviceudgifter i budgetoversigten viser et budget på 2.251 mio. kr.

Rammen er således fuldt udnyttet.

Anlægsramme

I budgetforslaget for 2027-2030 er der indregnet en samlet netto anlægsramme på 425,9 mio. kr. Heraf er der afsat 122,4 mio. kr. netto i 2027.

Regeringen og KL er enige om at fastsætte kommunernes anlægsramme til 22,3 mia. kr. i 2027. Samtidig bortfalder kravet om kommunal egenfinansiering af anlæg. Aftalen skal sikre kommunerne et solidt grundlag for at investere i og forbedre de fysiske rammer for velfærden, herunder særligt folkeskoler, dagtilbud, sundhedsfaciliteter og botilbud.

Anlægsrammen er sammensat af følgende elementer:

- 22.300 mio. kr. til anlægsramme, heraf
 - 924 mio. kr. til Faglokaler som følge af folkeskolens kvalitetsprogram
 - 500 mio. kr. til udvidelse af botilbudskapacitet på socialområdet, som fordeles senere efter lånetilsagn
 - 51 mio. kr. til investeringer i IT-serviceorganisationer

Efterfølgende er der tillagt korrektioner vedr.

- 109 mio. kr. til pulje til cykelstier mv.
- 84,3 mio. kr. vedr. nedrivningspulje fra finansloven 2024

Den korrigerede anlægsramme udgør herefter 22 mia. kr. ekskl. 0,500 mia. kr. afsat til botilbudskapacitet.

Den befolkningmæssige andel af niveauet på 22 mia. kr. vil svare til en bruttoanlægsramme på ca. **133 mio. kr.** for Tønder Kommune.

Budgetforslagets anlægsudgifter ser således ud i mio. kr.:

$$\begin{aligned}\text{Bruttoanlægsramme} &= 132,9 \text{ anlægsudgifter} \\ &= 10,5 \text{ anlægsindtægter} \\ \text{Nettoanlægsudgifter} &= 122,4 \text{ netto}\end{aligned}$$

Budgetforslaget viser at niveauet i forhold til den vejledende anlægsramme er fuldt udnyttet.

Indtægtssiden

Regeringen og KL indgik en aftale om den kommunale økonomi den 18. juni 2026 og den 1. juli 2026 udsendte Økonomi og Indenrigsministeriet endelig udmelding af tilskud og udligning for 2027.

Aftalens overordnede fokus at skabe et økonomisk grundlag for at styrke den borgernære velfærd, håndtere det demografiske pres, sikre en mere bæredygtig udvikling på socialområdet og samtidig understøtte sammenhængskraften mellem kommunerne i hele landet.

Indtægterne i budgettet for 2027 er baseret på statsgaranti for skatter og generelle tilskud. Skønnet for overslagsårene 2028-2030 er baseret på baggrund af skøn jf. KL's skatte- og tilskudsmodel. KL forventer at udsende en opdatering af modellens nuværende forudsætninger primo september baseret på regeringens økonomiske redegørelse fra august.

Statsgaranti for 2027 beregnes med udgangspunkt i maj afregningen af indkomståret 2024, som opgøres i maj 2026. Maj afregningen korrigeres for vedtagne lovændringer med skønnet effekt på udviklingen i kommunernes skattegrundlag mellem 2024 og 2027.

Garantiprocenten opgøres som væksten fra det samlede korrigerede grundlag for 2024 til det skønnede beskatningsgrundlag for hele landet i 2027 i økonomiske udsigter pr maj 2026. Hver enkelt kommunes korrigerede grundlag for 2024 opskrives med den samme garantiprocent for hele landet til 2027.

Ved budgetlægningen kan kommunen vælge mellem:

- At basere budgettet på kommunens eget skøn over udskrivningsgrundlaget og folketal
- At basere budgettet på det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, folketal samt hertil tilknyttede tilskuds og udligningsbeløb.

Kommunen skal foretage dette valg senest i forbindelse med budgetvedtagelsen. Hvis statsgaranti vælges sker der ingen efterfølgende regulering. Vælges selvbudgettering sker der en regulering 3 år efter. Efterregulering for 2027 sker således i 2030.

Ændring af selvbudgetteringsordning

Folketinget har vedtaget lov om ændring af selvbudgetteringsordningen med virkning fra budgetåret 2026. Ændringen indebærer, at kommunerne fortsat har mulighed for at budgettere med eget skøn for udskrivningsgrundlag og folketal men således, at virkningerne i ordningen reduceres. Derudover er der indført et sikkerhedsnet, som øger budgetsikkerheden yderligere for de kommuner, der vælger at anvende statsgaranteret indtægtsgrundlag. Ændringen indebærer konkret at udligningsberegningen baseres på den enkelte kommunes udskrivningsgrundlag og folketal og ikke med udgangspunkt i udviklingen på landsplan. Samtidig er der fastsat en øvre ramme for den samlede selvbudgetteringsgevinst for budgetåret.

Efterregulering vedr. 2024 i 2027

I økonomiaftalen for 2027 er det aftalt, at kommuner, der valgte statsgaranti i 2024 og 2025, kompenseres, hvis de ville have opnået en positiv gevinst ved selvbudgettering efter de tidligere regler. Den endelige model svarer dermed til de forudsætninger, der allerede var indarbejdet i budgetgrundlaget, og har derfor ingen nettovirkning for kommunens økonomi.

Tønder Kommune valgte statsgaranti i 2024 og modtager i 2027 **63,2 mio. kr.**

Udligning og generelle tilskud

Udligningen påvirkes hvert år af opgørelsen af skattegrundlag, aldersbestemte- og socioøkonomiske faktorer. Bloktilskuddets størrelse påvirkes fra år til år af økonomiaftale og konjunkturer mens fordelingen sker efter andel af befolkningen.

Udligning og generelle tilskud I 1000 kr.	2027	2028	2029	2030
Kommunal udligning				
Udligning af beskatningsgrundlag	-236.808	-282.657	-296.205	-311.554
Tillæg for kommuner med lavt beskatningsgrundlag	-16.776	-27.619	-29.991	-32.680
Finansieringsandel af tillæg vedr. beskatningsgrundlag	-5.736	-5.456	-5.407	-5.259
Korr. vedr. overudligning	1.872	1.927	2.016	2.055
Udligning af udgiftsbehov	-259.644	-265.607	-278.107	-290.119
Tillæg for kommuner med højt udgiftsniveau	-5.580	-5.712	-5.981	-6.239
Finansieringsandel af tillæg vedr. udgiftsbehov	1.524	1.536	1.572	1.620
Særlig kompensation	7.368	7.368	7.368	7.368
Efterregulering af tidligere år		-110.477		
Statstilskud				
Statstilskud	-252.132	-261.510	-270.388	-262.161
Statstilskud betinget vedr. service	-17.844	-17.695	-17.542	-17.392
Statstilskud betinget vedr. anlæg	-5.952	-5.898	-5.847	-5.797
Tilskud til kommuner der valgte statsgaranti i 2024	-63.216			
Udligning af selskabsskat	-32.028	-34.315	-34.788	-35.977
Udligning af dækningsafgift f. off. ejendomme	-420	-438	-435	-431
I alt	-885.372	-1.006.553	-933.735	-956.566
7.81 Udligning og tilskud vedrørende udlændinge				
Udligning vedrørende udlændinge	3.528	3.334	3.302	3.180
I alt	3.528	3.334	3.302	2.780
- = indtægt				

Særlige tilskud

Generelt er de særlige tilskud nu faste. De reguleres kun i forhold til ændrede pris- og lønskøn og befolkningsandel. Tilskuddet til særligt vanskeligt stillede kommuner (§16) skal der som hidtil søges om hvert år. I budgetforslaget er der pt. Ikke indregnet et årligt tilskud. Ministeriet giver svar på vores ansøgning tidligst muligt i august.

Kompensation for nettotab - dækningsafgift

Kommunen modtager kompensation for nettotab som følge af et lavere bloktilskud relateret til de nye vurderinger af erhvervsejendomme og det forudsatte provenu fra dækningsafgift. Kompensationen er indarbejdet for 2027, mens niveauet for 2028 endnu ikke er endeligt fastlagt, Der er ikke indregnet kompensation i 2029 og 2030.

Tønder Kommunes andel udgør 4,2 mio. kr.

Ekstra finansieringstilskud

Det midlertidige ekstra finansieringstilskud videreføres med 1,8 mia. kr. i 2027 og 1,0 mia. kr. i 2028, hvorefter ordningen ophører fra 2029. Tilskuddet blev etableret for at understøtte kommunernes økonomi i forbindelse med reformer og udsving i indtægtsgrundlaget og fordeles med særlig vægt på kommuner med højt strukturelt underskud og lavt beskatningsgrundlag

Tønder Kommunes andel udgør 18,9 mio. kr. i 2027 og 10,3 mio. kr. i 2029.

Overgangsordning Sundhedsreform

Sundhedsreformen medfører, at myndigheds- og finansieringsansvaret for en række sundhedsopgaver overgår fra kommunerne til regionerne fra 1. januar 2027. På baggrund af kommunernes egne indberetninger har KL og Indenrigs- og Sundhedsministeriet aftalt, at kommunernes økonomi reduceres med 4,2 mia. kr. (2025-priser) som følge af opgaveflytningen.

Samtidig afskaffes den kommunale medfinansiering (KMF), som i 2025 udgør 26,0 mia. kr. Da både opgaveflytningen og bortfaldet af KMF påvirker kommunerne forskelligt, etableres en midlertidig overgangsordning.

Ordningen skal neutralisere gevinster og tab, der overstiger 0,05 pct. af kommunens beskatningsgrundlag. Kommuner med tab kompenseres af kommuner med gevinster, og tilskud samt bidrag fastsættes én gang for alle.

KL har udarbejdet et foreløbigt skøn over de økonomiske konsekvenser af sundhedsreformen for den enkelte kommune. For Tønder Kommune er de reducerede udgifter som følge af opgaveflytningen til regionerne opgjort til 37,4 mio. kr. (2025-priser), mens bortfaldet af den kommunale medfinansiering (KMF) reducerer udgifterne med 191,2 mio. kr. (2025-priser). Den samlede reduktion i kommunens bloktilskud er opgjort til 217,0 mio. kr.

På baggrund af de foreløbige beregninger opnår Tønder Kommune en gevinst svarende til 0,15 pct. af kommunens beskatningsgrundlag eller 11,3 mio. kr. Da gevinsten overstiger grænsen på 0,05 pct. af beskatningsgrundlaget, er kommunen omfattet af overgangsordningen og forventes foreløbigt at bidrage med 6,8 mio. kr. årligt til finansiering af kommuner med tab som følge af reformen.

Tønder Kommunes egne beregninger viser imidlertid, at de faktiske udgifter til de opgaver, der overgår til regionerne, udgør ca. 31,7 mio. kr. mod 37,4 mio. kr. i de foreløbige KL-opgørelser. Kommunen vurderer derfor, at det realiserbare udgiftsfald er lavere end forudsat i beregningerne.

Dette kan have betydning for den beregnede gevinst og dermed kommunens bidrag til overgangsordningen. Problemstillingen vil blive rejst i KL-regi som led i det videre arbejde med de økonomiske konsekvenser af reformen.

De endelige kommunespecifikke tilskud og bidrag til overgangsordningen forventes først udmeldt af Økonomi og Indenrigsministeriet i efteråret.

Særlige tilskud	2027	2028	2029	2030
I 1000 kr.				
Tilskud til bedre dagtilbud	-3.336	-3.419	-3.512	-3.607
Statstilskud vedr. generelt løft af ældreplejen	-7.260	-7.441	-7.642	-7.849
Tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen	-9.732	-9.970	-10.239	-10.516
Tilskud til en værdig ældrepleje	-10.188	-10.443	-10.725	-11.014
Pulje til bekæmpelse af ensomhed	-972	-996	-1.023	-1.051
Kompensation vedr. nettotab sfa. ændring i dækningsafgiften	-4.200	-4.200		
Tilskud til udsatte yder- og ø-kommuner	-56.820	-58.241	-59.813	-61.428
Tilskud til grænsenære kommuner	-10.896	-11.168	-11.470	-11.780
Tilskud til vanskeligt stillede kommuner	0	0	0	0
Særlig finansieringstilskud	-18.864	-10.319		
Tilskud til kommuner med vanskelige øk. vilkår	-14.964	-14.964	-14.964	-14.964
Finansieringstilskud	-32.484	-32.484	-32.484	-32.484
Kompensation vedr. grundskyld	-400	0	0	0
Skøn for overgangstilskud vedr. sundhedsreform	6.809	6.809	6.809	6.809
I alt	-163.307	-156.836	-145.063	-147.884

- = indtægt

Sanktioner på service og anlæg

Kommunernes budgetterede serviceudgifter er underlagt sanktioner, hvis de samlede budgetter ikke overholder det aftalte niveau.

3 mia. kr. af bloktilskuddet er afhænger, at kommunerne overholder det aftalte niveau ved budgetvedtagelsen, jf. budgetloven. For Tønder Kommune er 17,8 mio. kr. betinget af overholdelsen.

Budgetsanktionen er som udgangspunkt kollektiv og omfatter alle kommuner under ét, men Økonomi- og Indenrigsministeriet har mulighed for at fastsætte en individuel sanktion for den enkelte kommune.

En eventuel regnskabssanktion i 2027 udmåles i forhold til de samlede kommunale budgetter for service.

Desuden er der en risiko for sanktion på anlægsinvesteringer, såfremt kommunerne under ét ikke overholder den aftalte samlede ramme for anlægsinvesteringer.

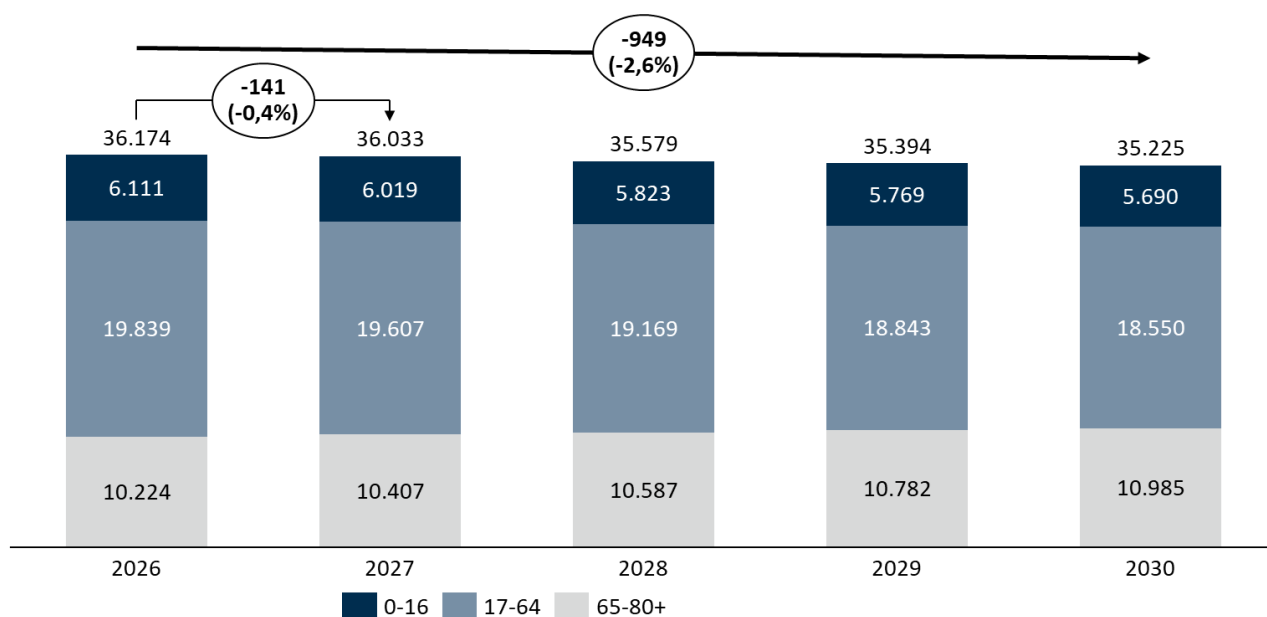
1 mia. kr. af bloktilskuddet er betinget af, at kommunerne overholder det aftalte niveau for bruttoanlæg. For Tønder kommune er 6,0 mio. kr. betinget af overholdelsen.

Folketal

Statsgarantien baserer deres skøn på Danmarks Statistiks befolkningsprognose, som forventer et faldende folketal for Tønder Kommune

	2026	2027	2028	2029	2030
Tønder					
Alder i alt	36 174	36 032	35 577	35 399	35 222

Udvikling fordelt i forhold til aldersgrupper

På grund af afrundinger vil summering af alle aldre i tabellen afvige fra hele kommunens folketal.

Indkomstskatter

Beregningen af provenuet af indkomstskatterne er baseret på en udskrivningsprocent på 25,3 i 2027 og det statsgaranterede udskrivningsgrundlag i 2027. Skønnet for overslagsårene 2028-2030 er baseret på baggrund af skøn jf. KL's skatte- og tilskudsmodel. KL forventer at udsende en opdatering af modellens nuværende forudsætninger primo september baseret på regeringens økonomiske redegørelse fra august.

Det skal bemærkes, at den skønnede vækst i overslagsårene erfaringsmæssigt er behæftet med usikkerhed.

	2027	2028	2029	2030
Danmarks Statistik - CPR Folketal pr. 1/1	36.033	35.577	35.399	35.222
Udskrivningsprocent	25,3	25,3	25,3	25,3
Udskrivningsprocent eget skøn	25,3	25,3	25,3	25,3
Statsgaranteret udskrivningsgrundlag	7.554.186			
KL's skøn over udskrivningsgrundlag		7.578.047	7.779.287	7.987.953

Rammen til skattenedsættelser og skatteforhøjelser

I økonomiaftalen fremgår det, at hvis der for 2027 sker en skatteforhøjelse for kommunerne under ét, udløses en modgående regulering af bloktilskuddet svarende til overskridelsen. Modregningen sker som en delvis individuel og delvis kollektiv sanktion.

Forudsætningen i budgetforslaget er **uændret skatteniveau** i 2027.

Grundskyld

Provenuet for grundskyld er beregnet med en grundskyldspromille på 10,80 for øvrige ejendomme og 6,44 for landbrug m.v. De afgiftspligtige grundværdier er udmeldt med statsgarantien.

Med den nye ejendomsskattelov og tilhørende følgelovgivning er der indført ændringer, som påvirker kommunernes økonomi og udligningssystemet.

Med Økonomaftalen er KL og regeringen enige om et fokus på at skabe mere stabile og forudsigelse indtægter fra grundskylden.

Garantien for grundskyldsgrundlaget videreføres, ligesom kompensationsordningen til kommuner, som mister provenu som følge af loftet over grundskyldspromillerne fortsætter.

Tønder Kommunes andel af kompensation vedrørende grundskyld udgør 0,4 mio. kr. i 2027.

	2027	2028	2029	2030
Grundskyld				
Grundskyldspromille	10,80	10,80	10,80	10,80
Grundskyldspromille, Produktionsjord (landbrug m.v.)	6,44	6,44	6,44	6,44
Provenu - Øvrige ejendomme	-64.423	-65.273	-60.651	-56.632
Provenu Produktionsjord (landbrug mv.)	-23.035	-24.008	-23.996	-26.500
Provenu for dækningsafgift af grundværdi - = indtægt	-652	-652	-652	-652

Selskabsskatter

Selskabsskatter vedrørende 2024 afregnes i 2027. Ifølge opgørelse fra Økonomi- og Indenrigsministeriet udgør afregningen 28,5 mio. kr. i 2027. I overslagsårene er KL's forventninger anvendt, som baserer sig på udviklingen i Økonomiske Udsigter for maj 2026.

Det bemærkes, at regeringen og KL har aftalt at fortsætte arbejdet med at finde løsninger for håndteringen af de forventede skævt fordelte stigninger i kommunernes skatteindtægter.

Bidrag til regioner

Der udbetales grundbidrag på udviklingsområdet. Dette bidrag betales med 131 kr. pr. indbygger.

For Tønder kommunes vedkommende svarer det til en udgift på 4,7 mio. kr. i 2027 og 4,8 mio. kr. i gennemsnit for budgetperioden.

Det samlede overblik over indtægterne fremgår af tabellen nedenfor:

	Budget 2027	2028	overslagsår 2029 2030	
Årets priser i mio. kr.				
A. Driftsvirksomhed				
Indtægter				
Skatter	-2.030,7	-1.935,8	-2.083,1	-2.135,8
Indkomstskatter	-1.910,4	-1.916,4	-1.967,3	-2.020,1
Afregning af forskelsbeløb	0,0	100,3		
Selskabsskatter	-28,5	-29,7	-30,5	-31,9
Dødsboskat & Forskerskat	-3,7	0,0	0,0	0,0
Grundskyld & dækningsafgift	-88,1	-89,9	-85,3	-83,8
Generelle tilskud m.v.	-1.043,8	-1.155,3	-1.070,6	-1.096,7
Udligning og generelle tilskud	-885,4	-1.006,6	-933,7	-956,6
Heraf efterregulering af tidligere tilskudsår		-110,5		
Heraf tilskud til kommuner der valgte statsgaranti i 2024	-63,2			
Udligning udlændinge	3,5	3,3	3,3	2,8
Bidrag til regioner, udvikling	4,7	4,8	4,9	5,0
Særlige tilskud	-163,3	-156,8	-145,1	-147,9
Heraf:				
Tilskud til generelt løft af ældreplejen	-3,3	-3,4	-3,5	-3,6
Tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen	-7,3	-7,4	-7,6	-7,8
Tilskud til en værdig ældrepleje	-9,7	-10,0	-10,2	-10,5
Pulje til bekæmpelse af ensomhed	-10,2	-10,4	-10,7	-11,0
Tilskud til bedre dagtilbud	-1,0	-1,0	-1,0	-1,1
Kompens. vedr. nettotab - ændring i dækningsafgiften	-4,2	-4,2	0,0	0,0
Tilskud til udsatte yder- og ø-kommuner	-56,8	-58,2	-59,8	-61,4
Tilskud til grænsenære kommuner	-10,9	-11,2	-11,5	-11,8
Tilskud til vanskeligt stillede kommuner §16	0,0	0,0	0,0	0,0
Særlig finansieringstilskud	-18,9	-10,3	0,0	0,0
Tilskud til kommuner med vanskelige øk.vilkår §17	-15,0	-15,0	-15,0	-15,0
Særligt finansieringstilskud	-32,5	-32,5	-32,5	-32,5
Gevinst > 0,05% af beskatningsgrundlag Sundhedsreform	6,8	6,8	6,8	6,8
Kompensation vedr. grundskyld	-0,4			
VE-tilskud 2027 - er ikke indarbejdet på service	-3,4			
Indtægter i alt	-3.074,6	-3.091,1	-3.153,7	-3.232,4

= indtægt

Opsummeret over de væsentligste forudsætninger på indtægtssiden:

- Udmeldt statsgaranti for skatter, tilskud og udligning samt uændret skatteprocent anvendes som grundlag for indtægterne i 2027.
- I overslagsårene anvendes befolkningsprognosegrundlag fra Danmarks statistisk samt KL's nuværende forventninger til skatteindtægter og generelle tilskud for Tønder Kommune.
- Tilskud til særligt vanskeligt stillede kommuner efter §16 søges, men er ikke medregnet i budgetfor-slaget.

- Ministeriet for By-og landdistrikter har oplyst at Tønder Kommune modtager et VE-tilskud på 3,4 mio. kr. i 2027 som er fordelt til de kommuner, der tager ansvar for planlægning af produktion af sol- og vindenergi i deres kommuner.
- Særligt finansieringstilskud er indregnet i 2027 og 2028 med hhv. 18,9 mio. kr. og 10,3 mio. kr. og bortfalder fra 2029.
- Tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår efter §17 er indregnet med 15 mio. kr. i 2027-2030.
- Tønder Kommune bidrager foreløbigt med 6,8 mio. kr. i forbindelse med Sundhedsreformens overgangsordning.

Udgiftssiden

Serviceudgifter

	Budget 2027	2028	overslagsår	
			2029	2030
År 2027-prisniveau, mio. kr.				
Driftsudgifter				
Servicerammen	2.250,6	2.226,9	2.214,7	2.202,4
11 Erhverv	16,3	15,6	15,6	15,6
12 Beredskab	10,4	10,4	10,4	10,4
13 Administration	379,8	376,6	374,6	372,5
16 Centrale puljer	37,3	37,3	37,3	37,3
20 Befordring	42,9	42,6	42,4	42,1
21 Teknik og Ejendomme	166,6	164,5	163,4	162,3
22 Miljø og natur	17,1	16,8	16,7	16,6
24 Jordforsyning	-5,9	-5,9	-5,9	-5,9
30 Strategisk udvikling	0,8	0,8	0,8	0,8
31 Voksen/Social	246,1	245,0	243,9	242,9
37 Forebyggelse og anbringelse	164,0	163,0	162,0	160,9
41 Sundhed	33,9	33,5	33,2	32,9
42 Pleje og Omsorg	486,3	486,5	487,8	484,7
51 Kultur	30,1	29,9	29,7	29,5
52 Fritid og idræt	33,0	32,7	32,5	32,3
62 Arbejdsmarkedsområdets serviceudgifter	31,0	30,8	30,6	30,6
67 Landdistriktsudvikling	1,3	1,1	1,1	1,1
71 Uddannelse	386,0	381,0	376,2	373,7
72 Dagtilbud	171,1	166,9	165,5	164,4
Justeret serviceramme løft på 16,8 mio. kr.:				
- Midler til bred prioritering	4,0	4,0	4,0	4,0
- Midler reserveret til opmærksomhedspunkter	8,9	8,9	8,9	8,9
Midler til lokal løndannelse	3,3	3,3	3,3	3,3
Pulje til skævdelt lønfremskrivning	3,4	4,5	4,5	4,5
Lov og cirkulæreprogram	11,1	10,4	9,5	9,5
- Ændring af dagtilbudsloven	12,9	12,9	12,9	12,9
- Madservice	1,4	1,4	1,4	1,4
- Beskæftigelsesreform	-5,7	-6,2	-6,4	-6,4
- Lov- og cirkulæreprogram i øvrigt	2,6	2,4	1,7	1,7
Opgaveflyt Sundhedsreform	-31,7	-31,7	-31,7	-31,7
Genberegning af demografiregulering	3,4	-1,7	-1,7	-0,6

+ =Udgifter/- =indtægt

I forhold til udgiftssiden er de væsentligste grundforudsætninger:

- Serviceudgifterne indeholder et løft af servicerammen på 18,8 mio. kr.
- Konsekvenser af Sundhedsreformen og opgaveflyt er indarbejdet med 31,7 mio. kr. Det skal nævnes at beregningen fortsat er behæftet med en vis usikkerhed og først gøres endeligt op til efteråret.
- Konsekvens af lov- og cirkulærepakke er indarbejdet.
- Der er reserveret puljer til senere udmøntning; pulje til lokal løndannelse på 3,3 mio. kr. årligt og pulje til skævdelt lønfremskrivning på 3,4 mio. kr. i 2027 stigende til 4,5 mio. kr. i efterfølgende år.
- Der er indregnet 14 mio. kr. i reduktion af servicerammen i 2027, som er udmøntet via en teknisk rammereduktion/generel nedjustering af pris- og lønfremskrivning.
- I overslagsårene er der indarbejdet en årlig reduktion på 14 mio. kr., svarende til ca. 0,6 %. Serviceudgifterne er således tilpasset ændringen i folketal som forudsat i den økonomiske politik.
- Genberegning af demografiregulering i 2027 samt overslagsårene 2028-2030 er indarbejdet.

Udenfor servicerammen

	Budget 2027	2028	overslagsår 2029	2030
Uden for servicerammen	-42,0	-42,0	-42,0	-42,0
36 Boligregnskab og statsref. Enkelt-sager	-36,8	-36,8	-36,8	-36,8
44 Aktivitetsbestemt medfinansiering (fastfrosset niveau)	199,9	199,9	199,9	199,9
Opgavebortfald af KMF - Sundhedsreform	-199,9	-199,9	-199,9	-199,9
45 Pleje og omsorg, udenfor servicerammen	-5,2	-5,2	-5,2	-5,2
+=Udgifter/-=indtægt				

Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsydelser, som oprindeligt var budgetlagt med 199,9 mio. kr. bortfalder som konsekvens af sundhedsreformen.

Indkomstoverførsler

	Budget 2027	2028	overslagsår 2029	2030
Indkomstoverførsler	766,6	759,2	753,4	758,0
15 Borgerservice, indkomstoverførsler	35,3	35,1	34,8	34,8
19 Centrale puljer - indkomstoverførsler	0,0	0,0	0,0	0,0
33 Førtidspension, tabt arbejdsfortj. - indk.ov.f.	349,8	353,1	353,8	353,8
61 Kontante ydelser, indkomstoverførsler	347,3	350,1	340,3	340,3
63 Driftsudgifter til aktivering, indkomstoverførsler	39,2	39,2	39,2	39,2
Ændringer jf. nyt foreløbigt skøn	-4,9	-18,3	-14,7	-10,1
Nyt skøn	766,6	759,2	753,4	758,0
Oprindeligt skøn i budgetsimulering	771,5	777,5	768,1	768,1
+=Udgifter/-=indtægt				

Indkomstoverførsler er budgetlagt med 766,6 mio. kr. i 2027. Budgettet er fastlagt til grundlag af KL's tabeltal fratrasket en befolkningskorrektur for fald i antallet af 17-64-årig på alle områder samt korrektur for egne lokale skøn.

I grundlaget er der indregnet ændringer som følge af reform for beskæftigelsesindsatsen i 2027 og skønnene for 2028 og frem.

Renter og afdrag

Hovedparten af gældsporteføljen er fastforrentede lån og således ikke særligt rentefølsom. Budgetforslaget baseres på nuværende låneportefølje og likviditet.

Øvrige finansforskydninger

Øvrige finansforskydninger omfatter mellemværende med kirkerne. Derudover er der garantipuljer vedrørende institutioners overførsler fra regnskabsårene til efterfølgende budgetår på ca. 18,7 mio. kr.

Der er ikke indregnet kommunalandel af grundkapital til kommende almene boligprojekter.